

GYPZY

The History of The World

In Bite-sized Chunks

ประวัติศาสตร์
โลก
ฉบับย่อ

เอ็ดมุนด์
แมริออตต์
เขียน

สินีนาก
เศรษฐพิศาล
แปล

นักสัญจรบนหน้ากระดาษ
ผู้แสวงหาความรู้และภูมิปัญญามาบรรณาการนักอ่าน

GYPZY

GYPSY

The History of the World in Bite-Sized Chunks

ประวัติศาสตร์โลก ฉบับย่อ

เอ็มมา แมริออตต์ เขียน

สินีนาด เศรษฐพิศาล แปล

ราคา 340 บาท

Copyright © Michael O'Mara Books Limited 2012, 2016

All rights reserved. You may not copy, store, distribute, transmit, reproduce or otherwise make available this publication (or any part of it) in any form, or by any means (electronic, digital, optical, mechanical, photocopying, recording or otherwise), without the prior written permission of the publisher. Any person who does any unauthorized act in relation to this publication may be liable to criminal prosecution and civil claims for damages.

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

แมริออตต์, เอ็มมา.

ประวัติศาสตร์โลก ฉบับย่อ = The history of the world in Bite-Sized Chunks.--

กรุงเทพฯ : ยิปซี กรุ๊ป, 2568.

300 หน้า.

1. ประวัติศาสตร์สากล. I. สินีนาด เศรษฐพิศาล, ผู้แปล. II. ชื่อเรื่อง.

909

ISBN 978-616-301-829-8

© ข้อความและรูปในหนังสือเล่มนี้ สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. 2558 การคัดลอกส่วนใดๆ ในหนังสือเล่มนี้ไปเผยแพร่ไม่ว่าในรูปแบบใดต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน ยกเว้นเพื่อการอ้างอิง การวิจารณ์ และประชาสัมพันธ์

บรรณาธิการอำนวยการ	: คอวูฒิ เณนุ่ย
บรรณาธิการบริหาร	: สุรัชย์ พิงษ์ภูมิ
หัวหน้ากองบรรณาธิการ	: ชยพฤษ์ กองจันทร์
บรรณาธิการ	: สรวิชญ์ เย็นสุขใจ
กองบรรณาธิการ	: คณิตา สุดราม พรรณิกา ครุโสภา อัญญา โฉมชา
พิสูจน์อักษร	: Pхattapa
รูปเล่ม	: จณิตา วิชา
ออกแบบปก	: เฉลิมพันธุ์ บัญจมาภิรมย์
ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาด	: นุชนันท์ ทักษิณานันต์
ผู้จัดการฝ่ายการตลาด	: ชิตพล จันสด
ผู้จัดการทั่วไป	: เวชพงษ์ รัตนมาลี
พิมพ์	: บริษัท วิชั่น พีเพรส จำกัด โทร. 0 2882 9981-2
จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายโดย	: บริษัท ยิปซี กรุ๊ป จำกัด เลขที่ 37/145 รามคำแหง 98 แขวง/เขตสะพานสูง กรุงเทพฯ 10240 โทร. 0 2728 0939 โทรสาร 0 2728 0939 ต่อ 108 www.gypsygroup.net www.facebook.com/gypsygroup.co.ltd LINE ID: @gypzy

สนใจสั่งซื้อหนังสือจำนวนมากเพื่อสนับสนุนทางการศึกษา สำนักพิมพ์ลดราคาพิเศษ ติดต่อ โทร. 0 2728 0939

ประวัติศาสตร์โลก

– ฉบับย่อ –

เอ็ดมุนด์ แมริออตต์ เขียน
สินีนารถ เศรษฐพิศาล แปล

ผลงานเล่มอื่นๆ ของผู้เขียน

Bad History: How We Got the Past Wrong

A History of the World in Numbers

I Used to Know That: History

แม่พ่อของฉัน
ชาร์ลส์ โดนัลด์ มานน์
(1931-2012)

คำนำสำนักพิมพ์

เมื่อนึกถึงประวัติศาสตร์ เราอาจจะนึกถึงหนังสือเล่มหนาที่เพียงเปิดมาก็ชวนให้รู้สึกท้อแท้ในการสำรวจช่วงเวลา หรือประเด็นที่ซึ่งอุดมไปด้วยรายละเอียดยิบย่อยเหล่านั้น ยิ่งเป็นเรื่องที่ขอบเขตกว้างขวางอย่างประวัติศาสตร์โลกแล้ว หลาย ๆ ท่านคงจินตนาการถึงหนังสือสารานุกรมเล่มยักษ์เป็นแน่แท้ คงจะได้ไม่น้อยหากมีใครสักคนสามารถบีบอัดเรื่องราวของประวัติศาสตร์อันยาวนานให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าถึงได้โดยไม่ทำให้เราเบื่อไปเสียก่อน

ประวัติศาสตร์โลกฉบับย่อ ได้คัดสรรเรื่องราวและประเด็นที่น่าสนใจในประวัติศาสตร์โลกนับตั้งแต่อารยธรรมโบราณอย่างสุเมเรียนในเมโสโปเตเมีย อียิปต์โบราณ และอาณาจักรจีนยุคแรกไปจนถึงช่วงครึ่งแรกของศตวรรษที่ 20 ครอบคลุมอารยธรรมในพื้นที่ต่าง ๆ ของโลก นับแต่ยุโรป ไปจนถึงตะวันออกไกล รวมไปถึงพื้นที่ที่อาจถูกละเลยไปบ้างอย่างเอเชียเนียบ แอฟริกา และลาตินอเมริกา เพื่อสะท้อนภาพรวมที่หลากหลายของมนุษยชาติ โดยจัดการเนื้อหาให้อยู่ในหนังสือที่ไม่หนาจนเกินไปแต่อุดมไปด้วยสาระสำคัญน่ารู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์โลก

หนังสือเล่มนี้เหมาะสำหรับผู้ที่อยากเริ่มต้นศึกษาประวัติศาสตร์ของโลกในแบบที่จับต้องได้ สั้น กระชับ และเชื่อมโยงประเด็นและพื้นที่

ต่าง ๆ ของโลกให้อยู่ในเส้นเรื่องเดียว และทำหน้าที่เป็นแผนที่นำทาง
ให้ผู้อ่านเข้าใจภาพรวมของประวัติศาสตร์โลกทั้งที่คุ้นเคยและที่มัก
ถูกมองข้าม ผ่านประเด็นที่ผู้เขียนสรุปให้สั้น เข้าใจง่าย และกระตุ้น
ให้เกิดความอยากรู้อันจะนำไปสู่การค้นหาลึกลับที่สงสัยเพิ่มเติมต่อไป

และแม้ข้อมูลในแต่ละบทจะถูกย่อให้สามารถเข้าใจได้ง่าย
แต่ความกระชับของข้อความและเนื้อหาอาจแฝงสิ่งทีมากกว่านั้น
และกำลังรอให้เราได้ค้นพบและได้ลงไปสำรวจเพิ่มเติมด้วยตัวเอง
นอกเหนือไปจากข้อมูลที่เนื้อหาฉบับย่อนี้ได้นำทางให้ในเบื้องต้น
โดยอาจกระทำผ่านชื่อของสถานที่ บุคคล หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ
ที่ปรากฏอยู่ในหนังสือเล่มนี้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้อ่านจะเพลิดเพลินไปกับช่วงเวลาอัน
ยาวนานที่ย่อส่วนมาอยู่ในหนังสือเล่มนี้ และเมื่อพลิกหน้าสุดท้าย
ของเล่มนี้ ผู้อ่านจะพบว่าแม้เหตุการณ์ต่าง ๆ จะจบลงไปแล้ว
ในอดีต แต่ร่องรอยของมันยังดำรงอยู่ในปัจจุบัน ทั้งในรูปของ
แนวคิด โครงสร้างสังคม ภาษา และวัฒนธรรม ซึ่งต่างหล่อหลอม
ให้เราเป็นอย่างที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้

ด้วยความปรารถนาดี

สำนักพิมพ์ยิปซี

คำนำผู้แปล

หากพูดถึงหนังสือประวัติศาสตร์โลกแล้วผู้อ่านคงนึกถึงหนังสือเล่มหนาที่แค่เริ่มพลิกเปิดไปเพียงไม่กี่หน้ากระดาษก็ชวนให้วังเวงหาหวานอน เพราะขึ้นชื่อว่าประวัติศาสตร์โลก หัวข้อหรือเนื้อหาย่อมมีอยู่มากมาย และการจะหาหนังสือที่คัดรวมเอาหน้าประวัติศาสตร์อันหลากหลายและนำเสนอผ่านการเล่าเรื่องที่เรียบง่าย ครอบคลุมเหตุการณ์สำคัญของโลกไว้ได้เกือบทั้งหมดมาบรรจกลงหนังสือขนาดกะทัดรัดที่มีความหนาเพียงสามร้อยหน้านั้นก็อาจจะเป็นเรื่องยาก กระทั่งผู้แปลได้มาเจอ ประวัติศาสตร์โลกฉบับย่อ ซึ่งเป็นหนึ่งใน 4 เล่มของหนังสือชุด ‘ประวัติศาสตร์ฉบับย่อ’ ที่สำคัญพิมพ์ยี่สิบปีได้คัดสรรมานำเสนอ ก็พลันเปลี่ยนความรู้สึกเดิมๆ ที่มีต่อหนังสือประวัติศาสตร์โลกไปโดยสิ้นเชิง

เอื้อมมา แมริออตต์ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ได้รวบรวมเอาประวัติศาสตร์โลกรวม 5,000 ปี นับจากอดีตกาลจวบจบถึงช่วงเวลาปัจจุบันอันเป็นโลกยุคใหม่ โดยแยกย่อยเอาเฉพาะหัวข้อที่น่าสนใจ ตั้งแต่อารยธรรมยุคแรกเริ่มของโลกราว 3500 ปีก่อนคริสตกาล ความเป็นมาของอารยธรรมต่างๆ ที่น่าสนใจ อาทิ อารยธรรมลุ่มแม่น้ำสินธุ รวมถึงการก่อกำเนิดสู่ความล่มสลายของจักรวรรดิอันยิ่งใหญ่หลายๆ จักรวรรดิ อีกทั้งยังมีเรื่องราวที่นำไปค้นต่อ

แห่งสงครามต่างๆ ที่เกิดขึ้นบนโลกใบนี้ ซึ่งรวมถึงมหาสงครามโลก ทั้งสองครั้ง และยังมีเรื่องราวการเปลี่ยนผ่าน วิวัฒนาการ รอยต่อ ของยุคสมัยที่น่าสนใจอื่นๆ อีกหลากหลายประเด็น

ในฉบับแปลนี้ผู้แปลได้ใส่เชิงอรรถอธิบายความเพิ่มเติมไป หลายจุด ทั้งนี้เพื่อขยายความให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจน หากมี ข้อมูลผิดพลาด จะด้วยความสับสน ตกหล่น หรือเข้าใจผิดประการ ใด ผู้แปลขอรับผิดชอบไว้แต่ผู้เดียว อนึ่ง ผู้แปลขอขอบคุณ พี่นก สุรัชย์ พิงษ์ชัยภูมิ ที่ให้โอกาสในการทำงานแปลหนังสือเล่มนี้ และขอบคุณ คณะกองบรรณาธิการสำนักพิมพ์อิมพีซีที่ทำให้หนังสือเล่มนี้สำเร็จ ลุล่วงเป็นเล่มจนมาอยู่ในมือของผู้อ่านในตอนนี้

ผู้แปลเชื่อว่านี่คือโอกาสที่ดีของผู้อ่านที่กำลังเริ่มต้นกับ หนังสือแนวประวัติศาสตร์ เพราะท่านจะได้เสพรับเรื่องราวเนื้อหา หลากหลายที่เสิร์ฟมาพอดีคำเล่มนี้เป็นอาหารเรียกน้ำย่อยเพื่อ ปูพื้นความรู้เบื้องต้นก่อนที่จะไปสู่อาหารจานหลักที่มีเนื้อหา หนักหน่วงต่อไป

สินีนารถ เศรษฐพิศาล

พฤศจิกายน 2567

สารบัญ

บทนำ	12
บทที่ 1: จักรวรรดิและอารยธรรมแรกเริ่ม 3500 ปีก่อนคริสตกาล-800 ปีก่อนคริสตกาล	16
บทที่ 2: โลกโบราณ 800 ก่อนคริสตกาล-ค.ศ. 450	44
บทที่ 3: ยุคกลาง ค.ศ. 450-1066	80
บทที่ 4: โลกกำลังจับเคสื้อน ค.ศ. 1050-1700	118
บทที่ 5: การปฏิวัติและจักรวรรดินิยมยุโรป ค.ศ. 1700-1900	180
บทที่ 6: ระเบียบโลกใหม่ ค.ศ. 1900-1945	238
บรรณานุกรม	297

รายชื่อแผนที่

- 1 อาณาจักรโบราณ: แอฟริกาและตะวันออกกลาง
ประมาณ 3500-60 ปีก่อนคริสตกาล
- 2 อาณาจักรโบราณ: อเมริกาและตะวันออกไกล
ประมาณ 3500 ปีก่อนคริสตกาล-ค.ศ. 900
- 3 จักรวรรดิยุโรปตอนต้น 336 ปี
ก่อนคริสตกาล-ค.ศ. 1453
- 4 จักรวรรดิใหม่และการค้นพบ ค.ศ. 1237-1857
- 5 การขยายอาณาเขตจนถึงสงครามโลก
ครั้งที่ 1 ปี 1400-1911
- 6 ก่อตั้งและผลกระทบของสงครามโลกครั้งที่ 1
ปี 1899-1922
- 7 สมรภูมิลักษณ์ของสงครามโลกครั้งที่ 2

บทนำ

จุดประสงค์ในหนังสือเล่มนี้คือการสรุปประวัติศาสตร์โลก
ประมาณ 5,000 ปี ไว้ในหนังสือไว้ในหนังสือเล่มเดียวขนาดกะทัดรัด
เราได้ย่อความกว้างใหญ่ซับซ้อนของประวัติศาสตร์โลกแล้วกลั่นกรอง
และเรียบเรียงเนื้อหาให้เรียบง่ายเข้าถึงได้จนออกมาเป็นประวัติศาสตร์
“ขนาดพอดีคำ”

นอกจากนี้เราคิดว่าเนื้อหาที่สมควรได้รับความสำคัญเป็น
พิเศษ คือประเด็นเกี่ยวกับอารยธรรมและอาณาจักรโบราณที่เก่า
แก่ที่สุดของโลกและเพื่อให้ประวัติศาสตร์ของโลกฉบับนี้ได้ก้าวไป
ไกลกว่ารอยทางเดิมของประวัติศาสตร์ยุโรป

และแน่นอนว่าเรื่องราวของประวัติศาสตร์ยุโรปและ
อเมริกาเหนือที่รู้จักกันอยู่บ้างแล้วก็มีอยู่ในเล่มนี้ เริ่มตั้งแต่ความ
รุ่งโรจน์ของอาณาจักรกรีกโบราณและการรุกรานของชาวนอร์มัน
ไปจนถึงสงครามประกาศอิสรภาพของอเมริกา และเหตุการณ์ตลาด

หลักทรัพย์สินวรรณคดีเล่ม แต่เรายังลงลึกในรายละเอียดของเรื่อง ราวเหตุการณ์และผู้คนในตะวันออกไกล แอฟริกา ตะวันออกกลาง โอเชียเนีย รวมถึงอเมริกา โดยเฉพาะเหตุการณ์สำคัญๆ แม้ว่าจะ เป็นการพูดถึงแบบย่อ (ตามลักษณะของหนังสือ) หรือจะเป็น เรื่องราวที่เปรียบดั่งพลอยเม็ดงามอย่างอารยธรรมสินธุในปากีสถาน ราชวงศ์ถังในจีน อาณาจักรคชในแอฟริกาเหนือ และชาห์นาเตอร์ แห่งเปอร์เซีย

แต่ละเรื่องสั้นกระชับแต่ทว่ามีเนื้อหาคอบคลุม รายละเอียด จบในตัว ซึ่งสามารถแยกอ่านหรือทำความเข้าใจไปพร้อมๆ กับเรื่อง ราวอื่นได้ เราพยายามเก็บเนื้อหาให้ครอบคลุมมากที่สุดเท่าที่จะ ทำได้ให้จบภายในเล่มเดียว (แม้ว่ามันมักจะตัดสินใจได้ยากว่าเรื่อง ไหนควรตัดทิ้งและเรื่องไหนที่ควรคงไว้) มีการอ้างอิงข้อมูลเรื่องหนึ่ง เพื่อเชื่อมโยงไปยังอีกเรื่องซึ่งกล่าวถึงเรื่องราวและเหตุการณ์อื่นๆ ที่ อยู่ในเล่มเดียวกัน เนื่องจากการเล่าประวัติศาสตร์จะไร้ความหมาย หากไม่มีการเชื่อมโยงหรือทำให้สอดคล้องกับเรื่องที่เกิดขึ้นก่อนหน้า

เราเริ่มด้วยอารยธรรมยุคแรกๆ ของโลก ซึ่งความรู้เกี่ยวกับ อารยธรรมเหล่านี้ยังมีน้อยมาก แต่กระนั้นมันก็มีอิทธิพลอย่างมาก ต่อชีวิตในปัจจุบัน (ตามคำกล่าวของนักประวัติศาสตร์ เจ. เอ็ม. โรเบิร์ตส์ ที่ว่า “ประวัติศาสตร์ที่มีความเป็นมายาวนานยังคงตาม ราวกับชีวิตและความคิดของเรา”) หลังจากนั้นก็จะเป็นการกล่าว ถึงประวัติศาสตร์โลกว่าห้าสิบสี่ศตวรรษจนถึงปี 1945 โดย จะแบ่งเรื่องราวออกเป็นกลุ่มย่อยที่มีเนื้อหาคอบคลุมภูมิภาคต่างๆ ตั้งแต่ตะวันออกกลางและแอฟริกา ยุโรป อเมริกา ตะวันออกไกล และโอเชียเนีย ส่วนใหญ่มักจะมีการกล่าวถึงชื่อประเทศและเมืองที่

ใช้เรียกกันในปัจจุบัน แม้ว่าชื่อเก่าจะยังคงใช้กันอยู่ แต่เห็นว่าเหมาะสมและน่าจะเป็นที่คุ้นเคยกับผู้อ่านมากกว่า

ความปรารถนาใน ประวัติศาสตร์โลกฉบับพหุติศา นี้จะจัดความยุ่งเหยิงและความน่าสับสนของประวัติศาสตร์ออกไปเพื่อเข้าถึงข้อเท็จจริงที่สำคัญ

เพียงบางประเด็น ตั้งแต่การอพยพย้ายถิ่นครั้งใหญ่และความขัดแย้งไปจนถึงความสำเร็จในอดีต รวมถึงแบบอย่างในความมุ่งมั่นและหยัดเยินของมนุษย์เพื่อความอยู่รอด ซึ่งทั้งหมดนี้ยังคงมีอิทธิพลต่อความคิดของพวกเราและทำให้เราเป็นเราอย่างที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้

เอ็มมา แมริออตต์

ขอขอบคุณ ดร. ฮิลารี สโตรทท์ (สกุลเดิม ลาร์คิน), ลินด์ซี เดวิส, เดวิด วูดรอฟ, อานา เบเยซานซ์วิช, เกร็ก สตีเวนสัน, แอนดรูว์ จอห์น, ชาร์ลอตต์ บัคแคน, โดมินิค เอนไรท์ และเกลน เซวิลล์

บทที่ 1

จักรวรรดิและอารยธรรมแรกเริ่ม
3500 ปีก่อนคริสตกาล-800 ปีก่อนคริสตกาล

ตะวันออกกลางและแอฟริกา

สุเมเรียน

ประมาณ 5000 ปีก่อนคริสตกาล มีกลุ่มชนทำเกษตรเข้าตั้งถิ่นฐานบนดินแดนอันอุดมสมบูรณ์ทางตอนใต้ของเมโสโปเตเมีย (อิรักในปัจจุบัน) ที่เรียกกันว่าซูเมอร์ และจากจุดเริ่มต้นอันเรียบง่ายนี้ อารยธรรมแรกเริ่มอันยิ่งใหญ่ของโลกได้ก่อตัวขึ้น การใช้ชีวิตอาศัยอยู่ตามหุบเขาบริเวณลุ่มน้ำไทกริสและยูเฟรทีส (คำว่าเมโสโปเตเมียเป็นคำกรีกโบราณที่หมายถึง ดินแดน ‘ระหว่างแม่น้ำสองสาย’) ทำให้เกษตรกรชาวซูเมอร์หรือสุเมเรียนสามารถปลูกธัญพืชและพืชผลอื่นๆ ได้มากมาย ซึ่งผลผลิตส่วนเกินทำให้พวกเขาสามารถตั้งถิ่นที่อยู่เป็นหลักแหล่งได้โดยไม่ต้องย้ายถิ่นชนสุเมเรียนยังแลกเปลี่ยนอาหารที่มีเหลือกินเหลือใช้กับโลหะและเครื่องมือเครื่องใช้กับชนชาติที่อยู่ห่างไกลออกไปอย่างปากีสถานและอัฟกานิสถาน

ในปัจจุบัน นอกจากนั้นพวกเขายังขุดคูน้ำและคลองออกเป็นโครงข่ายเพื่อทำเป็นช่องทางระบายน้ำบนพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ แต่เสี่ยงต่อน้ำท่วม

เมื่อถึงช่วง 3000 ปีก่อนคริสตกาล พื้นที่จำนวนหนึ่งได้พัฒนาขึ้นเป็นนครรัฐในดินแดนซูเมอร์ เมืองใหญ่ที่สุดคือเมืองอูร์ ซึ่งมีประชากร 40,000 คน ระบบการเขียนที่รู้จักกันระบบแรกก็เกิดขึ้นในซูเมอร์ โดยในช่วงแรกเป็นตัวอักษรภาพ แล้วค่อยๆ พัฒนาเป็นชุดอักษรรูปลิ่มแบบเรียบๆ ที่ทำขึ้นโดยใช้ก้านกกกดลงบนแผ่นดินเหนียว (ตัวอักษรชนิดนี้เรียกว่า ‘คูนีฟอร์ม’(Cuneiform) ซึ่งหมายถึงรูปทรงคล้ายลิ่มในภาษาละติน) ชนสุเมเรียนยังคิดค้นระบบการปกครองและกฎหมายที่ซับซ้อน พัฒนายานพาหนะติดล้อและแป้นหมุนสำหรับปั่นหม้อ และสร้างมหาชิกูร์ตรวมถึงสิ่งปลูกสร้างที่มีเสาและโดม

มหาจักรวรรดิแห่งแรกของซูเมอร์สถาปนาขึ้นโดยพระเจ้าซาร์-กอน กษัตริย์แห่งอัคคาต (อาณาจักรโบราณที่ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของดินแดนซูเมอร์) เมื่อประมาณ 2350 ปีก่อนคริสตกาล เมืองสุเมเรียนทุกเมืองรวมเป็นหนึ่งเดียวภายใต้การปกครองของพระองค์ และขยายอาณาจักรจากซีเรียไปจนถึงอ่าวเปอร์เซีย ราชวงศ์นี้ล่มสลายลงราว 2200 ปีก่อนคริสตกาล แต่หลังจาก 2150 ปีก่อนคริสตกาล กษัตริย์แห่งอูร์ได้สถาปนาอำนาจของชนชาติสุเมเรียนขึ้นใหม่ในดินแดนซูเมอร์ และยังพิชิตอัคคาต (ซึ่งเป็นเมืองหลวงของจักรวรรดิอัคคาต) อีกด้วย หลังจากการรุกรานของกลุ่มชนเอลาไมต์ (Elamites - มีถิ่นฐานอยู่ในเอลาม แหล่งอารยธรรมซึ่งตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงของซูเมอร์) และเมืองอูร์ถูกโจมตีประมาณ 2000 ปีก่อน

คริสตกาล ดินแดนซูเมอร์ก็ตกอยู่ภายใต้การปกครองของกลุ่มชนอโมไรต์ (Amorite) จึงทำให้นครรัฐบาบิโลนอันยิ่งใหญ่ถือกำเนิดขึ้น

อียิปต์โบราณ: ราชอาณาจักรเก่า

อารยธรรมอันยิ่งใหญ่แห่งแรกในแอฟริกาเริ่มขึ้นจากการตั้งถิ่นฐานในหุบเขาไนล์ทางตะวันออกเฉียงเหนือของทวีปเมื่อประมาณ 5000 ปีก่อนคริสตกาล ซึ่งปัจจุบันมีความคิดกันว่าผู้ที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในช่วงแรกเริ่มเหล่านี้มาจากสะฮารา พื้นที่ซึ่งเมื่อประมาณ 2,000 ปีก่อนหน้านี้ สังคมเกษตรกรรมยุคแรกของแอฟริกาได้ถูกบุกเบิกขึ้น ก่อนที่การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะทำให้สะฮารากลายเป็นทะเลทรายและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแบบเดียวกันนี้เองที่ทำให้ที่ลุ่มน้ำบริเวณหุบเขาไนล์แห้งลง พื้นที่นี้จึงดูน่าดึงดูดใจในการเข้ามาตั้งถิ่นฐานสำหรับคนทำเกษตร

ช่วงกลางสหัสวรรษที่ 4 ก่อนคริสตกาล หุบเขาไนล์มีประชากรหนาแน่น เมืองต่างๆ เติบโตขึ้น และภูมิภาคต่างๆ ของอียิปต์โบราณได้ถูกแบ่งออกเป็นสองอาณาจักร ตามลำดับเหตุการณ์ของอียิปต์โบราณแสดงให้เห็นแล้วว่าใน 3200 ปีก่อนคริสตกาล ฟาโรห์เมเนส (ผู้ปกครอง) ได้รวมสองอาณาจักรของอียิปต์เข้าด้วยกันเพื่อตั้งเป็นรัฐเดี่ยว นี่ทำให้เห็นจุดเริ่มต้นของอารยธรรม 3,000 ปีซึ่งโดดเด่นด้วยโครงการสร้างสุสานอันยิ่งใหญ่รวมถึงความเจริญรุ่งเรืองของวัฒนธรรมอียิปต์

ยุคแรกเริ่มของอียิปต์โบราณ หรือที่เรียกกันว่าราชอาณาจักรเก่า (ประมาณ 2575-2130 ปีก่อนคริสตกาล) ถูกปกครองโดยบรรดา

ฟาโรห์ผู้ทรงอำนาจ รวมถึงวิวัฒนาการสำคัญๆ ในด้านเทคโนโลยี ศิลปะ และสถาปัตยกรรม อักษรอียิปต์โบราณได้รับการพัฒนา และ มหาสฟิงซ์และพีระมิดแห่งกีซาก็ได้ถูกสร้างขึ้นในยุคนี้ (ซึ่งระหว่าง การก่อสร้างทำให้ชาวอียิปต์สามัญชนคนธรรมดาเสียชีวิตลงหลาย พันคน) พีระมิดดังกล่าวนี้มีไว้สำหรับชีวิตหลังความตายของฟาโรห์ และมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับลัทธิความเชื่อเกี่ยวกับ รา (Ra) เทพแห่งดวงอาทิตย์รูปทรงที่แผ่ออกของพีระมิดมีลักษณะคล้าย กับรังสีของดวงอาทิตย์และมีชั้นบันไดทอดขึ้นไปสู่เทพเจ้าสำหรับ กษัตริย์ผู้วายชนม์

อียิปต์โบราณ: ราชอาณาจักรกลาง และราชอาณาจักรใหม่ (จักรวรรดิอียิปต์)

ช่วงเวลาแห่งความมีเสถียรภาพในอียิปต์หรือที่เรียกกันว่าอาณาจักร กลาง (ประมาณ 1938-1630 ปีก่อนคริสตกาล) ยุคนี้เกิดขึ้นหนึ่ง ศตวรรษหลังจากมีภัยแล้งรุนแรง ความอดอยาก รวมถึงการล่มสลาย ของระบบการปกครองส่วนกลาง

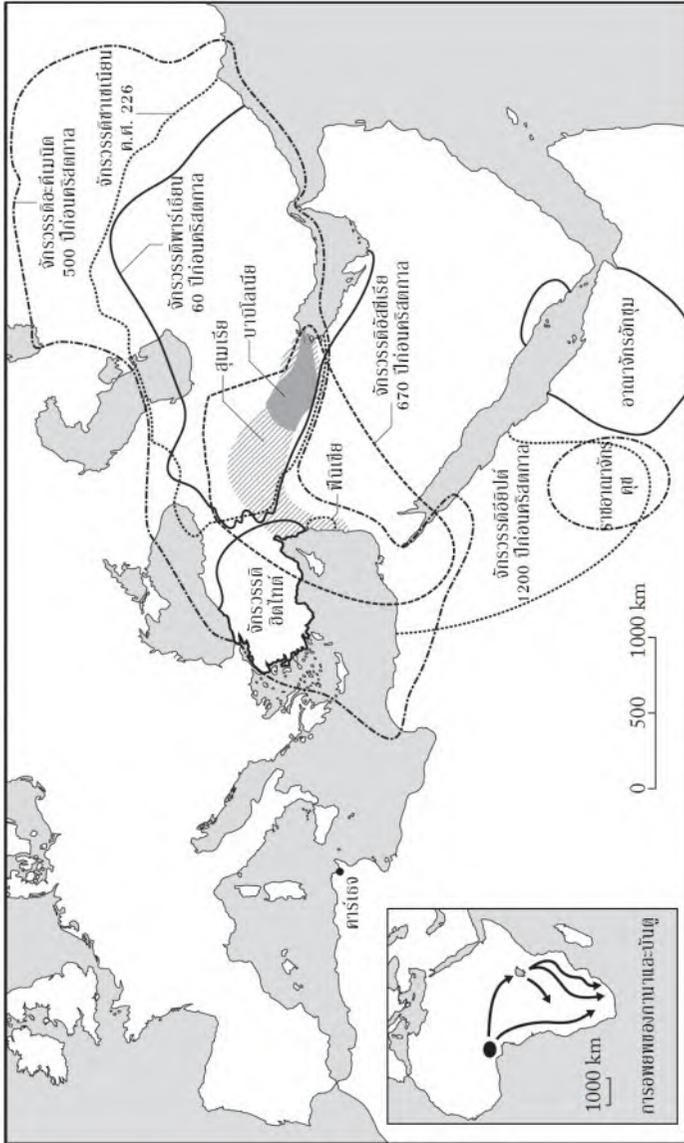
ต่อมาภายหลัง ฟาโรห์อียิปต์ได้ฟื้นฟูความเจริญรุ่งเรืองและ เสถียรภาพของอาณาจักร โดยมีการรักษาอาณาเขต เพิ่มผลผลิต ทางการเกษตร และมีความมั่งคั่งจากแร่ (ส่วนหนึ่งมาจากการยึด ดินแดนในนูเบียตอนล่างที่อุดมไปด้วยเหมืองหินและเหมืองทอง กลับมาได้) ยุคนี้เป็นที่รู้จักจากการออกแบบเครื่องประดับและงาน ของช่างทอง *โอซิริส (Osiris)* เทพแห่งความตายและการเกิดใหม่ ได้กลายเป็นเทพสำคัญ และการบูชาโอซิริสยังแพร่กระจายไปทั่วทั้ง

อาณาจักรอียิปต์ ส่งผลให้เกิดความเชื่อขึ้น ณ เวลานั้นว่า ไม่ใช่เพียงแค่ฟาโรห์เท่านั้น แต่คนทุกคนจะได้รับการอ้าแขนงต้อนรับจากเหล่าทวยเทพหลังความตาย

ความทะเยอทะยานกับโครงการสิ่งปลูกสร้างและสินแร่ซึ่งเกิดขึ้นพร้อมๆ กับภาวะน้ำท่วมหนักตามแนวลำน้ำไนล์ ส่งผลให้อำนาจของฟาโรห์ในอียิปต์อ่อนแอลง จนทำให้ผู้ตั้งถิ่นฐานชาวต่างชาติเข้ายึดอำนาจ [ส่วนใหญ่เป็นพวกฮิกซอส (Hyksos) ซึ่งอาจอพยพมาจากปาเลสไตน์] ทั้งนี้การเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจจากสัมฤทธิ์ไปสู่เหล็กก็มีส่วนทำให้เกิดความเสื่อม หลังจากนั้นจึงเกิดราชอาณาจักรใหม่ตามมา (ประมาณ 1539-1075 ปีก่อนคริสตกาล) เมื่อฟาโรห์ได้สถาปนาการปกครองขึ้นใหม่ และแผ่ขยายอิทธิพลของอียิปต์ไปยังซีเรีย นูเบีย และตะวันออกกลาง ยุคสมัยนี้ถือได้ว่าเป็นช่วงสำคัญที่ยิ่งใหญ่ในประวัติศาสตร์อียิปต์ มีการสร้างมหาวิหารหลายแห่งซึ่งรวมถึงสุสานที่มีการตกแต่งด้วยสีในหุบเขากษัตริย์ด้วย ในยุคนี้ยังประกอบด้วยรัชสมัยของฟาโรห์ที่มีชื่อเสียงของอียิปต์บางพระองค์ ซึ่งมีฮัตเชปซุต (Hatshepsut) ฟาโรห์หญิงและตุตันคาเมน (Tutankhamun) รวมอยู่ด้วย

ใน 1070 ปีก่อนคริสตกาล หลังการสิ้นพระชนม์ของฟาโรห์รามเสสที่ 3 (Rameses III) กษัตริย์องค์สุดท้ายผู้มีอำนาจเหนืออียิปต์ อาณาจักรก็เริ่มเสื่อมถอยลงช้าๆ โดยแตกออกเป็นอาณาจักรเล็กๆ หลายอาณาจักร ประมาณ 719 ปีก่อนคริสตกาล ชาวคัช (Kushites) ได้ยึดครองอียิปต์และขึ้นปกครองเป็นฟาโรห์ จนกระทั่งถูกอัสซีเรียผลักดันกลับไปยังเขตแดนของตนในปี 656 ก่อนคริสตกาล การปกครองของอัสซีเรียตามมาด้วยการยึดครองของ

เปอร์เซียใน 525 ปีก่อนคริสตกาล และช่วงระยะเวลาของการยึดครองโดยอเล็กซานเดอร์มหาราช (Alexander the Great) ใน 332 ปีก่อนคริสตกาล และท้ายที่สุดคือการพิชิตของโรมันในช่วง 30 ปีก่อนคริสตกาล

จักรวรรดิโบราณในอเมริกาและตะวันออกกลาง ตั้งแต่ 3500-60 ปีก่อนคริสตศักราช

บาบิโลเนีย

ท้ายที่สุดอำนาจทางการเมืองในดินแดนเมโสโปเตเมียก็เคลื่อนตัวขึ้นเหนือไปยังอัครคาค เมืองในจักรวรรดิบาบิโลน จนทำให้ที่ราบบริเวณนั้นกลายเป็นที่รู้จักกันในชื่อบาบิโลเนีย ราชวงศ์ใหญ่ราชวงศ์แรกปกครองบาบิโลนอยู่ราว 300 ปี นับตั้งแต่ประมาณ 1894 ปีก่อนคริสตกาลไปจนกระทั่งขึ้นสู่จุดสูงสุดภายใต้อิทธิพลของพระเจ้าฮัมมูราบี (Hammurabi, ประมาณ 1795-1750 ปีก่อนคริสตกาล)

ในช่วงการปกครองของพระเจ้าฮัมมูราบี อาณาจักรบาบิโลเนียได้ขยายอาณาเขตครอบคลุมเมโสโปเตเมียทางตอนใต้ทั้งหมด (รวมถึงดินแดนซูเมอร์ด้วย) รวมถึงส่วนหนึ่งของอัสซีเรียตอนเหนือ พระเจ้าฮัมมูราบีเป็นที่รู้จักจากการประกาศใช้ตรากฎหมายที่เก่าแก่ที่สุดของโลก (ประมวลกฎหมายฮัมมูราบี) นอกจากนั้นพระองค์ยังส่งเสริมความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และสนับสนุนการศึกษาอีกด้วย

หลังจากการสิ้นพระชนม์ของพระเจ้าฮัมมูราบี จักรวรรดิบาบิโลนก็เสื่อมถอยลง และนับตั้งแต่ 1595 ปีก่อนคริสตกาล บาบิโลนก็ตกอยู่ใต้อำนาจของชนชาติฮิตไทต์ (Hittites) และจากนั้นก็ถูกครอบงำโดยชนแคสไซส์ (Kassites - ชาวภูเขาที่อยู่ทางตะวันออกของบาบิโลเนีย) ซึ่งสถาปนาราชวงศ์ที่มีอำนาจยาวนานถึง 400 ปี ในช่วงเวลานี้อัสซีเรียแยกตัวออกจากบาบิโลนแต่การต่อสู้พาดพิงกันเพื่อมีอำนาจเหนือดินแดนบาบิโลนก็เกิดขึ้นต่อเนื่องยาวนานหลายศตวรรษ กระทั่ง 900 ปีก่อนคริสตกาล กษัตริย์อัสซีเรียได้ปกครองบาบิโลเนียจนกระทั่งจักรวรรดิอัสซีเรียล่มสลายลงในปลายศตวรรษที่ 7 ก่อนคริสตกาล

หลังจากนั้นบาบิโลเนียก็ตกอยู่ภายใต้อำนาจของชาวคาลเดียม (Chaldeans - ประชาชาติเซมิติกซึ่งไม่ค่อยเป็นที่รู้จัก) และจากนั้นอาณาจักรก็กลับมาเจริญรุ่งเรืองอีกครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้การปกครองของพระเจ้าเนบูคัดเนสซาร์ที่ 2 (Nebuchadrezzar II - ประมาณปี 604-562 ก่อนคริสตกาล) พระองค์พิชิตอัสซีเรียและปาเลสไตน์ และฟื้นฟูเมืองบาบิโลน โดยสร้างวิหารเทพมาร์ดูกขึ้นใหม่ (Marduk - เทพประจำเมืองของบาบิโลเนีย) และสร้าง 'สวนลอยบาบิโลน' อันโด่งดังใน 539 ปีก่อนคริสตกาล บาบิโลนถูกเปอร์เซียรุกรานภายใต้การนำของไซรัสมหาราช (Cyrus the Great) และจักรวรรดิบาบิโลนก็ถึงกาลล่มสลาย อย่างไรก็ตาม เมืองบาบิโลนยังคงมีอิทธิพลมาจนถึงศตวรรษที่ 4 ก่อนคริสตกาล

จักรวรรดิฮิตไทต์

ชนชาตินักรบที่รู้จักกันในชื่อฮิตไทต์ ซึ่งเป็นหนึ่งในมหาอำนาจผู้ยิ่งใหญ่ของยุคสัมฤทธิ์ ปกครองพื้นที่ส่วนใหญ่ของตุรกีและซีเรียในปัจจุบันเป็นเวลากว่าพันปี อาณาจักรฮิตไทต์แผ่ขยายอาณาเขตใหญ่ที่สุดในระหว่าง 1450 ถึง 1200 ปีก่อนคริสตกาล แข่งขันกับอาณาจักรบาบิโลเนียและอัสซีเรีย รวมถึงอียิปต์โบราณ

สิ่งที่เรารู้ส่วนใหญ่เกี่ยวกับชนชาติฮิตไทต์มาจากการค้นพบแผ่นดินเหนียวจารึกข้อความอักษรรูปเล่มที่บันทึกโดยชาวฮิตไทต์เองจำนวน 10,000 แผ่นในเมืองฮัตตุซา ประเทศตุรกี ในปี 1906 จารึกพร้อมับซากเมืองโบราณบางแห่งเผยให้เห็นว่าชาวฮิตไทต์เป็นชนเผ่าที่มีระบบศักดินา และไม่นานหลังจาก 3000 ปีก่อนคริสตกาล ได้กวาดเอาดินแดน

ทางใต้จากภูมิภาคทางตอนเหนือของทะเลดำ รุกเข้าสู่อานาโตเลีย หรือเอเชียไมเนอร์ ซึ่งปัจจุบันคือส่วนหนึ่งของตุรกีทางฝั่งเอเชีย ฮิตไทต์ ข่านาญการซีมาและใช้รถม้าศึก และติดอาวุธเป็นกริชทองสัมฤทธิ์ ในช่วง 2000 ปีก่อนคริสตกาล อาณาจักรฮิตไทต์ได้รวมจักรวรรดิเป็นหนึ่งเดียว โดยมีเมืองหลวงอยู่ที่ฮัตตุซา ปฐมกษัตริย์ฮิตไทต์ ฮัตทุซิลิที่ 1 (Hattusili I, 1650-1620 ปีก่อนคริสตกาล) ได้บุกซีเรีย และทายาทของพระองค์ มูร์ซิลิที่ 1 (Mursili I) ได้ตีกรุงบาบิโลน แม้ในเวลาต่อมา มูร์ซิลิ จะถูกลอบสังหารและการพิชิตของชาวฮิตไทต์ก็กลายเป็นสูญเปล่า

กระนั้นอำนาจของจักรวรรดิฮิตไทต์ก็กลับมาผงาดขึ้นอีก ใน 1450 ปีก่อนคริสตกาล และประมาณ 1380 ปีก่อนคริสตกาล พระเจ้าซัพพิลูลิอูมา (Suppiluliumas) กษัตริย์ฮิตไทต์ผู้ยิ่งใหญ่ ได้สร้างอาณาจักรโอบล้อมซีเรียไปจนถึงดินแดนคานาอัน (Canaan - อิสราเอลในปัจจุบัน) และเมื่อถึงรัชสมัยของมูวาทลลิ (Muwatallis) ทายาทผู้สืบเชื้อสายของพระองค์ จักรวรรดิอียิปต์และจักรวรรดิฮิตไทต์ก็แข่งขันเพื่อชิงความเป็นใหญ่เหนือซีเรีย ซึ่งนำไปสู่การสู้รบที่ดุเดือดและโด่งดังมากระหว่างฟาโรห์รามเสสที่ 2 แห่งอียิปต์และมูวาทลลิที่คาเดช (ประมาณ 1300 ปีก่อนคริสตกาล)

เชื่อกันว่าฮิตไทต์เป็นชนชาติแรกที่พัฒนาการถลุงเหล็กขนานใหญ่ โดยผลิตเป็นเครื่องมือและอาวุธ ด้วยเหตุนี้จึงนับเป็นการเริ่มต้นยุคเหล็ก (แม้ว่าอารยธรรมของชนชาติส่วนใหญ่จะยังไม่ได้ใช้เหล็กจนกระทั่งหลายศตวรรษต่อมา) อำนาจของฮิตไทต์เสื่อมลงอย่างรวดเร็วเมื่อผู้อพยพรวมถึงชาวทะเลอีเจียน (กลุ่มพันธมิตรลึกลับซึ่งรวมตัวกับผู้อพยพจากเมดิเตอร์เรเนียนตะวันออก) ได้บุกกรุกเข้ามาในเขตปกครองของฮิตไทต์ประมาณ 1193 ปีก่อนคริสตกาล

อัสซีเรีย

ศตวรรษที่ 14 ก่อนคริสตกาล อัสซีเรียแยกตัวออกจากบาบิโลเนีย และสถาปนาอาณาจักรอัสซีเรียซึ่งมีเมืองหลวงแห่งแรกอยู่ที่เมืองอัสซูร์ทางตอนเหนือของเมโสโปเตเมีย

การต้องทำสงครามอย่างต่อเนื่องกับผู้รุกรานทั้งจากทางเหนือและทางใต้ทำให้ชาวอัสซีเรียกลายเป็นนักรบที่ดุร้ายและความหี้ยมโหดของพวกเขาก็เป็นທີ່เลื่องลือ ชาวอัสซีเรียใช้ภาษาที่คล้ายกันกับชาวบาบิโลน (ซึ่งก็เป็นวัฒนธรรมที่ชาวอัสซีเรียได้ซึมซับมา) ชาวอัสซีเรียสร้างนวัตกรรมในการประยุกต์ใช้อาวุธของตน โดยพัฒนากลไกสำหรับอาวุธที่ใช้โจมตีที่เรียกกันว่าเครื่องยนต์ล้อม (Siege engine)¹ เชื่อกันว่าอัสซีเรียเป็นชนชาติแรกที่ฝึกม้ามาใช้ในการรบแบบกองทหารม้าแทนที่จะใช้ลากรถศึก

พระเจ้าซาร์กอนที่ 2 (Sargon II, 722-705 ปีก่อนคริสตกาล) กษัตริย์อัสซีเรียที่มีชื่อเสียงที่สุด ได้ย้ายเมืองหลวงไปยังนิเนเวห์และพิชิตเมืองต่างๆ อย่างตามัสกัสและอิสราเอล โดยขับไล่ชาวอิสราเอล 30,000 คนออกจากดินแดน (มูลเหตุซึ่งเป็นปมหลังของตำนานนางศ์วานอิสราเอลสิบเผ่าที่สูญหาย)

ช่วงศตวรรษที่ 7 ก่อนคริสตกาล อัสซีเรียกลายเป็นอาณาจักรใหญ่ที่สุดในโลกเท่าที่เคยปรากฏ และกษัตริย์อัสซีเรียผู้ยิ่งใหญ่องค์สุดท้ายคือ อาเซอร์บานิปาล (Ashurbanipal, 668-627 ปีก่อนคริสตกาล) ซึ่งปกครองอาณาจักรที่ทอดยาวตลอดอ่าวเปอร์เซียและดินแดนของอียิปต์ด้วย ในการวางระเบียบการปกครองอาณาจักร

1 อาวุธที่ใช้กลไกของอัสซีเรียซึ่งเป็นที่รู้จักคือหอคอยเคลื่อนที่ (Siege tower) ใช้สำหรับปิดล้อมป้อมปราการ โดยสร้างเป็นหอคอยติดล้อขนาดสูงเท่ากับแพงเมือง -ผู้แปล

ดังกล่าว ชาวอัสซีเรียได้สร้างถนนและจัดระบบการขนส่งที่มีประสิทธิภาพสูง ในขณะที่อาเซอร์บานิปาลได้สร้างห้องสมุดแห่งแรกของภูมิภาคตะวันออกกลางขึ้นที่เมืองนิเนเวห์ ซึ่งจัดเก็บจารึกแผ่นดินเหนียวรวมถึงตำราหลายพันฉบับ ปัจจุบันแผ่นจารึกรูปเล่มประมาณ 20,720 แผ่นได้รับการเก็บรักษาไว้ในบริติชมิวเซียม (British Museum)

ท้ายที่สุด ใน 612 ปีก่อนคริสตกาล รัฐอัสซีเรียก็ต้องพ่ายแพ้ให้กับกองกำลังพันธมิตรของชาวมีดส์ (Medes - ชาวอินโด-ยูโรเปียนที่เป็นเครือญาติกับเปอร์เซีย) และชาวคาลเดีย ในหลายศตวรรษต่อมาดินแดนอัสซีเรียถูกปกครองโดยบาบิโลน จักรวรรดิเปอร์เซีย อเล็กซานเดอร์มหาราช (ซึ่งได้เปลี่ยนชื่อดินแดนนี้เป็นซีเรีย) รวมถึงชาวพาร์เธียนและชาวโรมัน

ฟินิเซีย

ในช่วง 2000 ปีก่อนคริสตกาล มีผู้คนจำนวนมากเข้ามาตั้งรกรากบนชายฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียนตะวันออก ซึ่งก็คือพื้นที่ของประเทศเลบานอน ซีเรีย และอิสราเอลในปัจจุบัน กลุ่มชนที่มาตั้งถิ่นฐานเหล่านี้อาศัยอยู่บริเวณช่องแคบตามแนวชายฝั่ง ซึ่งเป็นจุดเชื่อมต่อตามธรรมชาติระหว่างเอเชีย แอฟริกา รวมถึงดินแดนอื่นๆ กลุ่มชนนี้เพาะปลูกและผลิตสินค้าเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ รวมถึงไม้ซีดาร์ (ใช้สำหรับงานก่อสร้าง) มะกอก ไวน์ และเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งนำไปค้าขายกับอียิปต์ ไชปรัส เกาะครีต และยังไปค้าขายในดินแดนห่างไกลถึงเมืองทรอยที่อยู่ทางตะวันตกของตุรกี

เมื่อถึงช่วงระหว่าง 1500 ปีก่อนคริสตกาล เริ่มมีการตั้งหัวเมืองสำคัญใหม่ๆ ขึ้นในภูมิภาคนี้ โดยเพิ่มเมืองอูการิตและบิบลอส ซึ่งเกิดมาตั้งแต่ช่วง 4000 และ 3000 ปีก่อนคริสตกาลตามลำดับ ในขณะที่เมืองฟินิเซียน โดยเฉพาะเมืองไทร์ ไซดอน และเบรุต ต่างล้วนมีชื่อเสียงในด้านงานปัก กลับเข้าสู่ยุคทองประมาณ 1000 ปีก่อนคริสตกาล ท่ามกลางความเสื่อมถอยของอาณาจักรยิ่งใหญ่ที่อยู่ร่วมยุคสมัยเดียวกัน

การค้ายังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่นำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ชาวฟินิเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลิตและการค้าสินค้าฟุ่มเฟือยอย่างเช่น เครื่องประดับทองและเงิน เครื่องแก้วรวมถึงงานช่างแกะสลักสียอม ซึ่งโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ และสิ่งทอสีม่วงอันมีชื่อเสียงของชาวฟินิเซียนนั้นเป็นสินค้าที่เป็นที่ต้องการอย่างมาก (ผ้าสีม่วงบ่งบอกถึงสถานะทางสังคมที่ใช้กันเฉพาะในหมู่ชนชั้นสูงเท่านั้น)² ทั้งนี้คำว่าฟินิเซียนนั้นเป็นคำกรีกที่ให้ความหมายถึง ‘สีม่วง’

เมื่อกลายเป็นมหาอำนาจทางทะเล ชาวฟินิเซียนก็เริ่มตั้งอาณานิคมของตนเองในไซปรัสและตลอดชายฝั่งแอฟริกาเหนือ ตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 9 ก่อนคริสตกาล และเมื่อถึง 814 ปีก่อนคริสตกาล ฟินิเซียก็ได้สถาปนานครคาร์เทจในดินแดนตูนิเซีย ฟินิเซียยังคงเจริญรุ่งเรืองภายใต้การปกครองของอัสซีเรียและจักรวรรดิเปอร์เซียจนถึง 322 ปีก่อนคริสตกาล เมื่อเมืองไทร์อันเป็นเมืองสำคัญถูกโจมตีและรวมเข้ากับอาณาจักรกรีกของอเล็กซานเดอร์มหาราช

2 สีม่วงดังกล่าวรู้จักกันในชื่อสีม่วงไทเรียน (Tyrian purple) สกัดมาจากต่อมและเมือกที่ได้จากหอยมัวร์เร็กซ์ (Murex) ลักษณะคล้ายหอยสังข์หนาม ที่พบมากในแถบชายฝั่งเมืองไทร์ อย่างไรก็ตาม กี่ดี ในสมัยหนึ่งสียอมไทเรียนถูกสงวนให้ใช้เฉพาะชนชั้นกษัตริย์และเชื้อพระวงศ์เท่านั้น -ผู้แปล